

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Pegepind til den ny Abc

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Pegepind til den ny Abc", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1817_304-com-root.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

hænde.

gider gøre.

lat., gode vaner, ordentlig opførsel.

umodenheden, barnagtigheden.

drengelig, dvs. noget uegentligt, useriøst.

bruges, anvendes.

useriøse.

ordsprog, jf. Mau 1879, nr. 10.087; se også Grundtvig 1845, nr 2.652.

kommunikerer (især skriftligt).

bruge, anvende.

allerede.

gøre mig skade; talemåde, jf. Mau 1879, bind 1, s. 398.

dvs. bestemte, blev afgørende for.

umodent drengeselskab.

dvs. bestemte, blev afgørende for.

kritiseret.

bestemte, blev afgørende for.

bestemt ikke.

fornærme, krænke.

utvivlsomt.

såvel som.

særlig.

vil (præteritum).

særlige.

hittidige forfatterskab.

her: symbolet; Grundtvig opfatter allegori og symbol modsat af, hvordan de opfattes i moderne stilistik.

her: symbolets; Grundtvig opfatter allegori og symbol modsat af, hvordan de opfattes i moderne stilistik.

formindske; laste.

her: symbol; Grundtvig opfatter allegori og symbol modsat af, hvordan de opfattes i moderne stilistik.

ikke.

med blikket stift rettet mod mit mål.

flygte fra.

ABC'en; her Heibergs *Ny ABC-Bog*.

gør grin med, holder for nar.

den kritiske virksomhed at finde den formodet rigtige læsemåde af et forvansket tekststed.

udfordrede (i modsætning til at stikke piben ind).

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

den hårde medfart, kritik drengene får.

andet end.

tiltale med du.

alle var fortrolige med dem.

dvs. smagte.

ty., ved ingenting; her i betydningen uvidenhed.

dvs. hib, antydninger.

utvivlsomt.

ørefigner.

mindste (superlativ af 'små').

ufejlbarlighed.

skriftlig erklæring fra kreditor om, at han ikke har noget krav mod debitor.

omtalte; velbemeldte er en formel og høflig (her ironisk) form af bemeldte, der betyder omtalte.

ordsprog, der i sin fulde længde lyder "Krukken *gaar* saa længe til Kilde, at den *gaar* øreløs (ell. 'hankeløs') hjem", jf. Mau 1879, nr. 2.612, og Grundtvig 1845, nr. 803; ordsproget betyder, at dristig adfærd vil blive straffet.

abc-dreng, dvs. skoledreng.

fra middelalderlatin: begynder; egl. abc-barn (skolebarn).

fra middelalderlatin: sammensatte begynder; egl. sammensatte abc-barn (skolebarn). Frasen hentyder til den snes årsunger, som optræder i forgående afsnit.

stiller til skue, stiller frem.

fra middelalderlatin: begynderen; egl. abc-barnet (skolebarnet).

utvivlsomt.

dvs. prosa.

lat., i ren naturtilstand.

kort.

prale med.

den eksamen studenter indstillede sig til typisk et år efter studentereksamen.

dvs. verdens.

spundet guld, dvs. tjent godt.

studier særligt velegnede til at skaffe et levebrød.

spiller på ordet tekst (af lat., textus: væv eller vævning).

lege, spøge.

kendetegn, som varsler om fremtiden efter årsskiftet.

person, der vedvarende beskæftiger sig med eller taler om det samme.

formentlig.

ABC'en; her Heibergs *Ny ABC-Bog*.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

kløgtig, begavet.

dvs. kalvekrøset; kniplinger, blonder eller fint stof brugt som pynt på skjortebrystet.

ene og alene.

snakker løs, taler frit.

buldre, larme.

til forveksling.

bragt ind i, forført ind i.

dvs. veltalende, elokvente.

lave dem om, forandre dem.

den person, der står yderst i en opstillet række af f.eks. soldater.

her: gøre nar ad, drive gæk med.

rimelig.

det vil sige.

tilnavne.

poetiske omskrivninger.

lad det nu være (optativ), dvs. hvad enten.

tilnavn.

den tid er forbi.

person, der ofte henviser til ('rider på') bibelcitater.

utvivlsomt.

lede så grundigt, lede højt og lavt.

fine, fornemme.

kritiker.

tilnavn.

allerede.

tilnavne.

bestemt.

sørger for de små.

Danne-Virke udkom i separate hæfter med blåt papiromslag, der så kunne indbindes samlet.

utvivlsomt.

uden tvivl.

abekattestreger, narrestreger.

i det samme som.

overmodig, næsvis.

lille skoledreng.

her: skrive vidtløftigt.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

her: drille, drive gæk med.

her i betydningen småt kvæg. Verslinjen spiller desuden på *Kvædlinger eller Smaakvad*, der er titlen på en digtsamling af Grundtvig fra 1815.

skade som tilføjer vanære.

her i betydningen småt kvæg. Verslinjen spiller desuden på *Kvædlinger eller Smaakvad*, der er titlen på en digtsamling af Grundtvig fra 1815.

også.

det vil sige.

her i betydningen småt kvæg. Verslinjen spiller desuden på *Kvædlinger eller Smaakvad*, der er titlen på en digtsamling af Grundtvig fra 1815.

det vil sige.

her: onskabsfuld; kan også betyde ussel eller foragtelig.

løbe stærkt.

tager flugten.

små, dumme øjne.

forudsigelse, spådom.

at bedrage folk.

tilnavne.

ABC'en; her Heibergs *Ny ABC-Bog*.

privatskolerne, specialskolerne.

på en gang.

ABC'en; her Heibergs *Ny ABC-Bog*.

sandelig; afsvækket brug af eden "vær en evig fordømt (eller synder), hvis ikke".

kritisere højlydt.

sandelig; afsvækket brug af eden "vær en evig fordømt (eller synder), hvis ikke".

hjælpe, nytte.

kæmpe mod overmagten.

forberede sig grundigere.

hvilket.

de kvinder der solgte fisk fra Gammelstrand.

ubehøvlede drenge eller unge mænd, lømler.

personer, der klapper.

må gå (optativ).

ordsprog, jf. Mau 1879 nr. 7.715, og Grundtvig 1845, nr. 2.471.

Anvendt litteratur

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

- Grundtvig, N.F.S. (1845) *Danske Ordsprog og Mundheld, samlede og ordnede af Nik. Fred. Sev. Grundtvig*. København
- Mau, Edvard (1879) *Dansk Ordsprogs-Skat 1-2*. København